СУСПІЛЬСТВО

Заборона соцмереж для дітей в Україні: чи скоро введуть і як контролюватимуть. Головне

25 червня, 14.12

За даними опитувань, українські діти перший смартфон отримують у вісім років
Фото: depositphotos.com (ілюстративне)

Діти зі смартфонами в руках – у школах, транспорті, на вулицях і вдома. Ця картина непокоїть багатьох батьків, лікарі говорять про шкідливий вплив екранів – на дитячі очі, а пози, у якій вони скролять рілз у соцмережах – на поставу. Окрема небезпека – у змісті того, що споживає неповнолітній користувач соцмереж. Останніми роками уряди низки країн вирішили втрутитися в ситуацію і почали вводити заборони й обмеження для неповнолітніх на користуваня TikTok, Facebook, Instargam, YouTube та інших мереж. Які перспективи введення подібних обмежень в Україні, як аргументують необхідність таких змін лобісти цього питання і чи можна взагалі якось проконтролювати таку заборону? Про все це – у матеріалі "ГОРДОН".

Днями у каналі засновника видання "ГОРДОН" Дмитра Гордона провели опитування, де підписники висловили свої думки про ініціативи заборонити українським дітям соцмережі. Виявилося, що переважна більшість аудиторії журналіста тим чи іншим чином підтримує такі ідеї. Тільки 11% заявили, що проти цього. 38% – повністю підтримують заборону соцмереж до 16 років, ще третина підписників за обмеження, але вважають, що вони не мають бути надто жорсткі, а ще 23% – за ідею, але хвилюються, чи можна прослідкувати за її реалізацією.

РЕКЛАМА

Дмитрий Гордон
Как вы относитесь к инициативам о запрете или ограничении доступа к соцсетям для детей в Украине?
Anonymous Poll
Полностью поддерживаю, до 16

Що кажуть науковці?

Французьке нацагентство з санітарної безпеки (ANSES) провело цього року дослідження, вивчаючи ризики для здоров’я підлітків, пов’язані з використанням соцмереж. В ANSES залучили до вивчення проблеми низку експертів. Це біологи, епідеміологи, дитячі психіатри і психологи, дослідники у сфері інформації та комунікації. Вони зібрали та проаналізували понад 1 тис. наукових досліджень щодо впливу соцмереж на здоров'я – і дійшли висновку, що неповнолітнім варто надавати доступ лише до тих соцмереж, які розроблені і налаштовані з урахуванням захисту їхнього здоров’я.

Кожен другий французький підліток, за цими даними, проводить **від двох до п’яти годин** на день зі смартфоном. Дослідження, яке проводили у Великобританії минулого року, свідчить, що тамтешня молодь (учні середніх шкіл, студенти коледжів і університетів) **щодня проводять п’ять годин 30 хвилин** за своїми телефонами – і з віком ця цифра зростає. В екранному часі переважають соціальні мережі (98%), стрімінгові програми (52%) та месенджери (45%). Ігри становлять 19%, а академічні інструменти всього 5%, так само як новини й читання (5%).

В Україні досвід користування смартфонами серед дітей вивчала компанія Google. За даними дослідження, результати якого оприлюднили у лютому 2025-го, перший смартфон українським дітям купують в середньому у вісім років. І хоча це насамперед пристрої зв’язку з дітьми, неповнолітні проводять багато часу за екранами. Так, більшість дітей віком від п’яти до восьми років перебувають онлайн **від однієї до трьох години на день,** а підлітки **віком від 13 до 17 років – понад три години щодня.** Дослідження, яке проводив Мінкульт разом із свідчить, що українська молодь витрачає **від шести до 16 годин,** сидячи в екранах.

РЕКЛАМА

Потужна легальна зброя від бандитів! Розпродаж!

РОЗПРОДАЖ залишків складу! Топова парфумерія за

РОЗПРОДАЖ залишків розбитого складу! Парфумерія

Сучасні соцмережі розроблені так, щоб привертати увагу та утримувати залученість, тому експлуатують специфічні вразливості неповнолітніх, вважають в ANSES. Необмежене використання соцмереж, наголошують французькі науковці, несе низку загроз, зокрема для психічного здоров’я підлітків. Ось, що вони кажуть:

- **Порушення сну.** Через прагнення максимізувати час у соцмережах підлітки лягають спати пізніше, а процес засинання може порушуватися, а це призводить до погіршення якості самого сну. Неякісний сон, своєю чергою, викликає денну сонливість, дратівливість, відчуття нещасливості і може сприяти розвитку депресивних симптомів.
- **Низька самооцінка.** Обмін візуальним контентом, зосередженим на фізичній зовнішності (неважливо, ретушовані фото чи ні), може підривати сприйняття власного тіла. Це, а також соціальний тиск щодо стандартів краси може прихваодити до розладів харчової поведінки (РХП) або їхнього загострення. Експертиза також підтверджує, що перегляд фіктивного або ідеалізованого контенту у соцмережах може призвести до низької самооцінки і – знову ж – до депресій.
- **Ризикована поведінка.** Алгоритми персоналізації збільшують частку контенту, що може стосуватися ризикованої поведінки, як-от розладів харчування, самоушкодження (селфхарму), вживання наркотиків або спроб самогубства.
- **Вплив кібернасильства.** Кібернасильство та кібербулінг (образи, чутки, бойкот, шантаж або поширення інтимних знімків без згоди) мають серйозні наслідки для психічного здоров'я. Участь у кібернасильстві посилюється анонімністю та легкістю поширення погроз.

Академічні та емоційні наслідки використання смартфонів реальні, наголошує офіс освітнього омбудсмена в Україні. Для студентів і учнів це втрата концентрації, поганий сон, зростання тривожності, спотворене сприйняття себе та зниження успішності.

Два покоління українців виросли зі смартфонами в руках, тому з’явилося покоління студентів і учнів, які мають труднощі з утриманням уваги під час занять та лекцій, кидають навчання через проблеми з навчанням та знижену наполегливість; не можуть займатися глибокою, цілеспрямованою самостійною роботою під час навчання в школі, коледжі чи університеті, констатують автори релізу.

В Україні до цього переліку загроз додають ще один безпековий вимір. Народна депутатка від "Слуги народу" Юлія Гришина звертає увагу, що за офіційними даними, кількість злочинів неповнолітніх проти основ національної безпеки за останні три роки зросла у 43 рази – з 3 випадків у 2022 році до 130 у 2025 році. А голова комітету Верховної Ради з питань свободи слова, нардеп від "Голосу" Ярослав Юрчишин наголошував: росіяни використовують соцмережі, щоб вербувати українських підлітків на скоєння терактів.

"Бо досить дивною виявляється ситуація. На неї увагу звернули, зокрема, у Франції: у нас є обмеження продажу дітям алкоголю, доступу до наркотиків (що, в принципі, заборонено) чи гемблінгу, – що до певного віку це все обмежується. Але у віртуальному світі насправді цей доступ досить часто нівелюється", – говорив він в інтерв’ю "24 каналу".

Які перспективи?

Гришина, яка послідовно просуває тему регулювання цифрового середовища заради безпеки дітей, вважає, що йдеться не лише про заборони, адже світова практика показує – ефективною може бути комплексна політика, писала вона у блозі на сайті "Інтерфакс-Україна" .

"Україні важливо не просто реагувати на глобальні тренди, а сформувати власну модель захисту дітей у цифровому середовищі, засновану на дослідженнях, експертній дискусії та відповідальній державній політиці", – підкреслила вона.

За словами Гришиної, в парламенті вже працюють над законодавством, яке запровадить таке регулювання. "Нам потрібно в найкоротші терміни розробити законопроєкт, яким би ми захистили наших дітей від негативного впливу соціальних мереж, але в межах розумного балансу: не сліпі тотальні заборони, а комплекс ефективних кроків (надійна верифікація віку без збору зайвих даних, безпека за замовчуванням, медіаграмотність), писала вона у Facebook 15 червня.

Найбільше ризиків, на думку Юрчишина, несуть Telegram, блокування якого нардеп давно лобіює, і TikTok, де контент поширюють у відео форматі, популярному серед дітей і молоді.

"Стосовно мереж, якими користуються наші діти: ми не говоримо про мережу X, яка зараз перетворилася на "токсичне болото", дітей наших там немає. Вони більше користуються іншими соціальними мережами. Але їх з’являється дуже багато, й при тому дуже нішевих. Наприклад, мережа BeReal, яка пропонує фотографуватися й показувати, де ти зараз є. Якщо просто уявити, що її таргетують китайські чи російські спецслужби, – як її можна використати? Коли люди ходять і фоткаються, дуже часто не задумуючись, біля чого вони фоткаються, як вони фоткаються, які можуть бути об’єкти на цьому фото", – розповів він.

Соцмережі мають напрацювати загальний підхід. Як приклад Юрчишин наводить YouTube, де є вікові градації і вікова верифікація віку. "YouTube Kids чітко дає можливість гарантувати, що ви не будете дивитися дорослий контент, чи дорослі користувачі не зможуть приходити до вас під ваше відео й займатися булінгом", – розповів він.

Як забезпечити роботу обмежень?

Механізми, як каже Юрчишин, є. Але в Україні їх ще треба впроваджувати. Наприклад, пояснює нардеп, у більшості країн світу купити сім-картку без посвідчення особи неможливо.

"Відповідно вона прив’язується до вас. І коли ви реєструєтеся через мобільний телефон, то соцмережа отримує інформацію, якого ви насправді віку. І тому в Україні з цим можуть бути організаційні й технічні проблеми. Водночас ми зараз адаптуємо все наше законодавство до законодавства ЄС. Якщо подивитися, як зараз розвивається законодавство ЄС у вікових обмеженнях, то провідні країни про це вже дискутують. В такому випадку ми можемо або чекати, поки це до нас прийде як загальне європейське правило, або зараз спробувати напрацьовувати механізми", – додав він.

Юрчишин визнає, що якщо батьки захочуть, аби їхні діти дивилися контент, призначений для дорослих, вони знехтують будь-якими заборонами – "просто щоб дитина залізла у телефон і кілька годин не чіпала".

Він теж каже, що про "регулювання на сто відсотків" не йдеться, бо гарантувати такий контроль не можна: "Хтось піде встановлювати VPN, щоб обходити заборони, – і я переконаний, що якась частина дітей буде на такому рівні розвитку з технологіями. Тобто тут питання: мінімізувати негативний вплив, наскільки це можливо".

Для того й дискусія, каже нардеп, щоб пояснити батькам, наскільки це питання важливе. Також її мета – почати комунікацію із соцмережами, щоб створити здоровий простір для дітей (не забуваючи про активність офлайн і живе спілкування).

"Буквально років 30 тому курити в літаках вважалося нормальним. Скільки шкоди це нанесло і людям, і до яких наслідків це призвело – і наразі це заборонено. Ми розвиваємося, технології розвиваються. Я не буду навіть згадувати про те, що колись для красивої жінки в Середньовіччі було дуже небезпечно, якщо поруч починали хворіти, бо її могли звинуватити в тому, що вона відьма, і просто спалити. Людство розвивається, розвиваються технології, і нам точно потрібно вміти користуватися цими технологіями з розумом, а не на шкоду собі. Тому стовідсоткова заборона неможлива, це про розумне регулювання. І оптимальним варіантом було б те, щоб у соціальних мережах самі дбали про це, розуміючи соціальну відповідальність, розуміючи, що вони стають не лише середовищем для бізнесу, для спілкування, але й середовищем формування нового покоління", – резюмував він.

В яких країнах діють чи планують ввести обмеження?

Першою заборону соцмереж для дітей (віком до 16 років) у 2024 році запровадила Австралія. Згодом про наміри регулювати цю сферу оголосили ще у низці країн, одними з останніх були Великобританія і Канада. Аналогічні кроки зараз розглядають у Франції, Польщі, Німеччині, Данії, Португалії, Фінляндії, окремих штатах США. Європарламент також рекомендував встановити мінімальний вік доступу до соцмереж на рівні 16 років.

Автор
Аліна Гречана

Поділитися

соцмережі | заборона | законопроєкт | Ярослав Юрчишин | Юлія Гришина | Верховна Рада

Як читати "ГОРДОН" на тимчасово окупованих територіях | Читати

РЕКЛАМА

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я
Якщо з'явилися варикозні вени або синюшні вузли, застосуйте це

Гроші впадуть з неба після того, як прочитаєш це

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я
Рекомендую! Знищує грибкові інфекції в організмі!

МАТЕРІАЛИ ЗА ТЕМОЮ

Білий дім рекомендував Венсу обмежити використання соцмереж – ЗМІ
31 травня, 18.47 СВІТ

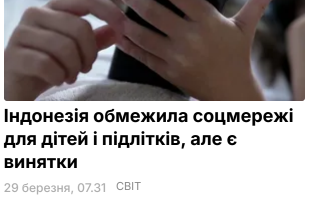

Індонезія обмежила соцмережі для дітей і підлітків, але є винятки
29 березня, 07.31 СВІТ

Науковці закликали уряди країн зупинити перевірки віку в соцмережах
2 березня, 11.30 ТЕХНО

БУЛЬВАР

Панін повідомив, що Кірков утік із Москви. Скандальні подробиці про його таємне життя у США
25 червня, 13.49 БУЛЬВАР

Ось чому качани капусти тріскаються на грядці. Просто усуньте ці чинники
25 червня, 13.49 БУЛЬВАР

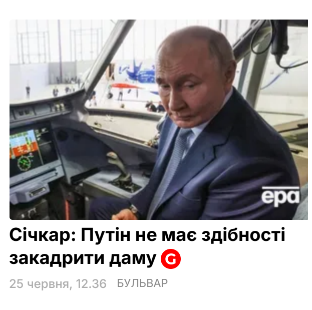

Січкар: Путін не має здібності закадрити даму
25 червня, 12.36 БУЛЬВАР

СВІЖІ БЛОГИ

Решетилова: Та сама нашуміла новина була про "Скелю"
25 червня, 11.53

Жорін: РФ не врятує Крим. А населення просто кинуть
24 червня, 19.50

Бацман: Чому Путін дозволяє себе зливати? У мене є версія
24 червня, 19.30

Швець: У Польщі захопилися дрібнополітичними ніштяками
24 червня, 19.03

Таран: Цей "центр прийняття рішень" Кремль вважав недосяжним
24 червня, 18.15

Більше блогів

РЕКЛАМА

НАЙПОПУЛЯРНІШЕ

1. Уперше в історії бундесверу. Німеччина перекидає велику кількість військ до кордону з Білоруссю — 17825
2. **У Кремлі відреагували на дедлайн Зеленського Лукашенку заявою про "спроможність" Білорусі захиститися** — 15250
3. **"Слідкуйте за папірцями в його руках". Дивну поведінку Путіна обговорюють у мережі. Відео** — 11964
4. На конференції з відновлення України оголосять про мільярди від ЄС. ЗМІ назвали точну суму — 11261
5. **Павел подав до суду на уряд Чехії, який не пустив його на саміт НАТО. Бабіш відповів** — 10227

НАЙПОПУЛЯРНІШЕ

РЕКЛАМА

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я
Якщо з'явилися варикозні вени або синюшні вузли, застосуйте це

Гамак + колонка у подарунок = твій ідеальний набір на літо!

Гроші впадуть з неба після того, як прочитаєш це

СВІЖІ НОВИНИ

Сьогодні, 14.12
Заборона соцмереж для дітей в Україні: чи скоро введуть і як контролюватимуть. Головне

Сьогодні, 13.59
На Кінбурнській косі підняли український прапор. Відео

Сьогодні, 13.25
Україна почала отримувати виплати за 90-мільярдним кредитом

Сьогодні, 13.20
"Тепер можемо будувати майбутнє". Захисник Маріуполя отримав квартиру за програмою "Вдома"

Сьогодні, 12.53
За 1500 км. Україна уразила два з трьох НПЗ у російській Уфі. І це ще не все

Сьогодні, 12.09
В Україні запровадили екстрені вимкнення світла. Що відомо

Сьогодні, 11.53
Решетилова: Та сама нашуміла новина була про "Скелю"

Сьогодні, 11.31
Норвезька організація зупинила розмінування України. Що сталося

Сьогодні, 11.05
20 електроскутерів для захисників: Християнський корпус, БФ молодіжної ініціативи "Надія" й Валерій Дубіль передали допомогу UNBROKEN
Актуально

Сьогодні, 10.58
Коли в Україні буде найбільша спека. Синоптикиня попередила

Більше новин

ПОПУЛЯРНЕ В БУЛЬВАРІ

1. Відьма Марія Тиха розповіла, як під час статевого контакту відомстила українському міністру — 14141
2. Полийте цим помідори наприкінці червня – і вони виростуть великими й солодкими сусідам на заздрість — 13934
3. **"Слідкуйте за папірцями в його руках". Дивну поведінку Путіна обговорюють у мережі. Відео** — 11964
4. **Зеленський розповів, як відреагував на політ над Москвою люка з резервуара НПЗ** — 8338
5. "Салат із молодої капусти готую все літо – і не набридає". Рецепт за п'ять хвилин — 7633

+380 (44) 207-13-01 | +380 (44) 207-13-02 | editor@gordonua.com

© 2026. Всі права захищені Designed by Kiselev

Всі матеріали, які розміщені на цьому сайті з посиланням на агентство "Інтерфакс-Україна", не підлягають подальшому відтворенню та/або розповсюдженню в будь-якій формі, крім як з письмового дозволу.

Усі опубліковані фотоматеріали Depositphotos.ua не підлягають подальшому відтворенню та/або розповсюдженню в будь-якій формі без письмового дозволу компанії.

Матеріали, позначені піктограмами PR, "Інновація", "Думка", "Персона", "Актуально", "Вибори" та "Вплив", публікуються на правах реклами.

Комерційні матеріали можуть розміщуватися у розділі "Пресрелізи". У випадках суспільної значущості публікація в цьому розділі допускається і на безоплатній основі.

Вебсайт "Інтернет-видання "ГОРДОН", ідентифікатор в Реєстрі суб’єктів у сфері медіа: R40-05269

вул. Професора Підвисоцького, 6-В, м. Київ, Україна, 01103

Призначено для осіб, старших за 21 рік